

MINDIG VELEM VOLT A TEREMTŐ

Szöveg: Farkas Anita

Fotó: Török Brigi

Birkózóként kezdte, kajak-kenura váltott, hogy végül minden idők egyik legjobb magyar vitorlázója legyen. Fa Nándor éppen húsz éve indította el a Balaton-kerülő vitorlásversenyeket, családjával sikeres kikötőépítő vállalkozást vezet, és bár egész életében hívta az óceán, sosem gondolt rá, hogy végleg elhagyja a szülőhazáját.

2001-BEN AZ EGYEDÜLI MAGYARKÉNT TELJESÍTETT VENDÉE GLOBE FÖLDKERÜLŐ SZÓLÓVERSENY MINTÁJÁRA HOZTA LÉTRE AZ EGYSZEMÉLYES BALATON-KERÜLŐ VITORLÁSVERSENYT, MELYNEK LÉNYEGE, HOGY A VITORLÁZÓ EGYEDÜL, KÜLSŐ SEGÍTSÉG ÉS KIKÖTÉS NÉLKÜL TELJESÍTI A BALATON-KÖRT.

MI VOLT A CÉL: KICSIBEN MEGMUTATNI, MILYEN IS AZ ÓCEÁN?

Így is mondhatnánk. Hangulatkeltőnek szántam, illetve kihívásnak a magyar vitorlázótársadalom számára. Előbb csak a Balaton-kerülő volt, majd ezt felvezetve a szintén szóló Keszthely–Kenese, végül a versenyzők szó szerint kiprovokálták, hogy rendezzek kétszemélyes Balaton-kerülőt is. Ezek az alkalmak nagyon különböznek az olyan, a nagyközönség által jól ismert magyar vitorlásversenyektől, mint a Kékszalag. Itt hosszú távon kell menni, éjszaka is navigálni meg vitorlázni egyszerre, amihez az átlagosnál jóval nagyobb szakmai tudás szükséges. A sima pályaversenyeken nem igazán derül ki, mekkora különbség lehet az egyes vitorlázók közt e tekintetben, a Balaton-kerülőkön hamar kibukik minden.

SARKÍTVÁ A DOLGOT, ITT NEM FELTÉTLENÜL AZOK NYERNEK, AKIK ALATT DRÁGÁBB HAJÓ VAN?

Nyilván nem ilyen egyszerű a dolog, de tény, hogy emberek csillagászati összegeket képesek elkölteni hajókra, és sokszor nem gondolkoznak el rajta, hogy csupán ettől nem

lesznek sem gyorsabbak, sem ügyesebbek, sem tapasztaltabbak.

MITŐL LESZNEK AZOK?

Először is meg kell érteni, hogy a hajózás folyamatos innováció. Az is célom volt a versenyek létrehozásakor, hogy rávegyem a hazai vitorlázókat, hajótervezőket és -építőket: ne csak vásároljanak, hanem kezdjenek el jobb, biztonságosabb, gyorsabb modelleket fejleszteni.

ÉS SIKERÜLT?

Határozottan. Az utóbbi húsz évben jelentős, világszinten is minden mércét megütő hajópark fejlődött ki itthon, legalábbis ha a Balaton leggyorsabb egytörzsű hajóit vesszük, amelyek nyolcméteres létükre húszcsomós sebességgel tudnak haladni. A versenyvitorlázásnak pedig csak az lehet a lényege, hogy kikacsintunk a nemzetközi vizekre, és annak tükrében próbáljuk megmérni magunkat. Ha a külföldről behozott versenyhajókat jól-rosszul megvitorlázunk, abból nagy előrelépés nem születik. Abban sokkal nagyobb fantázia van, ha az itthon megépített hajóinkat visszük ki, sikereket érünk el velük, majd a tudásunkat, tapasztalatainkat visszaforgatjuk a honi gyártásba. Ezt tettem én is annak idején a Szent Jupáttal, az Alba Regiával, a Budapesttel, a Spirit of Hungaryval.

HONNAN TUDTA A NYOLCVANAS-KILENCVENES ÉVEKBEN, HOGYAN KELL MEGÉPÍTENI EGY NEMZETKÖZI VIZEKRE IS ALKALMAS HAJÓT?

Amikor először megálmodtam egy hatvanlábos versenyhajót, nyilván sejtelmem sem volt, hogyan kellene kinéznie. Ezért, mint régen az inaslegények, elmentem Sydney-be, aztán Franciaországba körülnézni. Hazajöttem, eldöntöttem, milyen lesz az én hajóm, megépítettem, majd kivittem az óceánra, és vitorláztam vele; gyorsan, de fokozatosan és sok energiámat mozgósítva tanultam bele a szakmába. Ma nyilván helyből többet tudhat egy magyar fiatal arról, miféle hajók futnak szerte a világban. De hogy

tud-e mit kezdeni ezzel az ismerettel, az már más kérdés: folyamatos tanulás, kíváncsiság és a fejlődésre való képesség nélkül nincs eredmény.

AZ EGÉSZ PÁLYÁJA ÉS AZ EMLÍTETT VERSENYEK IS JOBBÁRA AZ EGYÉNI TELJESÍTMÉNYEKRŐL SZÓLNAK. VAN RÁ KÉPLET, MELY TÍPUSÚ EMBER VÁLASZTJA INKÁBB A SZÓLÓVITORLÁZÁST?

Nem igazán. Akár engem veszünk, akár a társaimat, nagyobbreszt társaságkedvelő figurák vagyunk, de semmiképpen nem magányos farkasok. Amikor egyedül vitorláztam körbe a földet, akkor is rengeteg ember volt a segítségemre, hetekig-hónapokig dolgoztak körülöttem

„Önmagunk pontos ismerete nagyon fontos, mert anélkül nem tudjuk megérteni a körülöttünk lévő világot sem”

lelkiismeretesen. A feleségemről nem is beszélve, aki itthon tartotta a frontot a két gyerekkel, és egész lényével, tudásával, hitével mindig sziklaszilárdan mögöttem állt. A világon minden szólóteljesítmény mögött egy komplett csapat, család áll, azt egészíti ki az egyéni ambíció. Kezdetben az ember persze csak azért menetel, hogy megtapsolják azok, akiknek az elismerésére vágyik. Egy idő után viszont ez már nem elég motiváció, és a belső útra, a személyiségfejlődésre tevődik a hangsúly. Önmagunk pontos ismerete nagyon fontos, mert anélkül nem tudjuk megérteni a körülöttünk lévő világot sem.

AKARVA-AKARATLANUL, DE MINDENKI EZT AZ UTAT JÁRJA. TUDJA, HOGY ÖNT MIÉRT ÉPPEN A VÍZ VITTE A LEGKÖZELEBB ÖNMAGÁHOZ?

Talán azzal kezdődött, hogy a Velencei-tó környékén nőtem fel, ami persze nem az óceán, de nekünk, magyaroknak be kell érniük az egyébként csodás tavainkkal. Édesapám Bodajkon született, élt, onnan került előbb a vasúthoz, utána katonának, majd a háborúba. Azt szerencsésen túlélve telepedett le Székesfehérváron, ahol én is születtem. Viszont rendszeresen visszajártunk Bodajkra, ahol a testvéreimmel nagyon szép élményeket éltünk meg gyerekként.

A HIVATÁSOS SPORTÉLETE ENNÉL KACSKARINGÓSABBAN ALAKULT. BIRKÓZÓKÉNT KEZDTE, AZTÁN SÉRÜLÉS MIATT KAJAK-KENURA VÁLTOTT, ÉS CSAK HUSZONÉVESEN BONTOTT VITORLÁT, HOGY AZTÁN A KELETI BLOKK EGÉSZÉVEL EGYÜTT LEMARADJON A LOS ANGELES-I OLIMPIÁRÓL. HONNAN VOLT KEDVE, EREJE A FOLYTATÁSHOZ?

Onnan, hogy nagyon szerettem, amit csinállok, és akit az óceán egyszer magához hívott, annak nincs menekvés. A vitorlázás mint sportág ráadásul speciális helyzetben van: nem az olimpia a csúcsa, az azon való részvétel bármilyen nagyszerű és megsüvegezendő dolog, inkább csak belépőjegy a nagyok közé. Az Ocean Race, az America's Cup vagy a Vendée Globe egy kiírásán részt venni akár vitorlázóként, akár a segítő csapat tagjaként már másik műfaj, ahova csak a legjobbak, a legkitartóbbak érhetnek el. Sporthasonlással úgy tudnám ezt megvilágítani, mint

a gokart és a Formula 1 közti különbséget. Hiába nyeri meg valaki a gokart-világbajnokságot, önmagában ettől még nem lesz Formula 1-versenyző, ahhoz ki kell lépnie a kategóriájából. A versenyvitorlázás esetében is ki kell lépni az olimpiai hajóosztályokból, és továbbmenetelni, ha valaki fel akar jutni a legjobbak mellé.

AZT MONDTA, HOGY HÍVTA AZ ÓCEÁN. SOHA NEM JUTOTT ESZÉBE FELNYALÁBOLNI A CSALÁDOT, ÉS ELKÖLTÖZNI ODA, AHOL MINDENNAP A KÖZELÉBEN LEHET?

Nem. Mindig büszke voltam rá, hogy magyar vagyok. Ebből a közegeből jutottam el oda, ahova, és ezt a nagyvilág is tudja, a föld legjobb vitorlázói gratulálnak a mai napig a teljesítményemhez. Magyarként itthon magyarnak tudtam nevelni a gyerekeimet, vinni a vállalkozásomat és élni elégedetten az életemet. Az én társadalmamban, kultúrámban, nemzetemben, nyelvemben. Számomra ez így van rendjén.

MOST, A COVIDIDŐSZAKBAN AZÉRT HIÁNYOZTAK AZ UTAZÁSOK?

Szerencsére rengeteg a munkám, a családi cégünk kikötőket épít Magyarországon és Ausztriában, így nem értem rá sokat gondolkozni ezen. Az biztos, hogy bármikor, amikor csak ki tudok menni az óceánhoz akár turistaként, akár szakmai segítőként a nagy versenyeken, szíven üt a látvány. Ha látom menni azokat a hajókat, amelyek az én testvéreim, azokat a versenyzőket, akik az én véreim, nem szégyellem, megkönnyezem. És persze a nosztalgia is előjön ilyenkor belőlem.

MÉG EGY UTOLSÓ FÖLDKERÜLÉS?

Biztosan nem. Amikor a 2016–17-es Vendée Globe-on legidősebb versenyzőként közel kilencvennégy nap után célba értem, és bejelentettem a visszavonulásomat, azt komolyan is gondoltam. Soha nem szerettem olyasmiről álmodozni, ami nem reális, és nem hajtottam Guinness-rekordokra sem. Boldog hatvannyolc éves férj, apa, üzlet- és sportember vagyok; az óceánon és a szárazföldön is mindig nagyon erősen éreztem, hogy velem van a Teremtő. ■